

Posudek oponenta bakalářské práce

Vedoucí práce: doc. ak. mal. Martin Velíšek Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Viktor Čech

Autorka práce: Markéta Svobodová

Katedra: KVV

Obor: Výtvarná výchova se zaměřením na vzdělávání (B VV)

Název práce: Tělo jako plátno – barva na těle ve výtvarném umění a výtvarné výchově

Téma bakalářské práce Markéty Svobodové je něčím, co se dotýká tématu natolik zásadnímu pro počátky práce s barvou, pigmenty a výtvarného vyjádření prostřednictvím nich, že se jako historik umění mohu jen divit, že mu bylo na poli seriózního bádání bylo věnováno tak málo místa. Současně je to ale i téma, které se významně dotýká všudypřítomné estetiky všedního dne a nabízí řadu otázek spojených s reflexí a sebereflexí lidské identity a díky tomu poskytuje zajímavou příležitost pro jejich reflexi ve výtvarně pedagogické činnosti. Velká část výše naznačených možností ovšem zdaleka přesahuje prostor i nároky bakalářské práce, přesto hned na počátku musím ocenit snahu autorky se s ním v rámci jejího rozsahu kvalitním způsobem vyrovnat.

Obsáhle pojatá úvodní teoretická část mapuje po úvodním kulturním, technologickém i sociálním naznačením estetické role lidské pleti především proměny její výtvarné stylizace v průběhu různých uměleckých epoch. A to jak v případě staršího umění na zpodobení líčení v dobových uměleckých dílech, tak také v oblasti přímé práce s lidskou kůží v Bodyartu a specifických výtvarných subkulturách Body paintingu, Tetování a Piercingu. Autorka ve všech těchto částech prokázala svou schopnost syntetizovat získaná fakta do komplexní výpravné fresky, obohacené stručnou teoretickou reflexí.

Následná didaktická část využívá získané poznatky v rámci realizace tří výtvarných úkolů. Právě u nich výrazně vystupuje jeden z nejpodstatnějších momentů spojených s tématem této práce – totiž otázka sebereflexe. Zatímco v případě prvních dvou úkolů, věnovaných procesu stárnutí a hledání svého alter ega, jsou žáci zajímavých způsobem uváděni do oblasti spojení vnějšího vzhledu s otázkou vlastní identity, v případě třetího úkolu dochází k až dialektickému využití protikladu dvojrozměrného „malování“ a líčení lidské tváře. Oblast výtvarného obrazového prostoru a zdánlivě funkční estetika líčení se zde prostupují.

Právě tento třetí úkol blíže souvisí i se samotnou praktickou částí bakalářské práce, realizovanou autorkou. Její performativně vnikající realizace spočívala v postupném vrstvení simulací různých tradičních výtvarných technik. Populární technika bodypaintingu se zde stala nástrojem ke konfrontaci živé lidské tváře s možnými výtvarnými technikami jejího stylizovaného zachycení. Autorka zde podnětně využila praktické zkušenosti ze svého předchozího vzdělání k vytvoření vizuální eseje o vnímání lidské tváře prostřednictvím výtvarného vyjádření.

I když jsem na počátku naznačil že dané téma nabízí velký prostor pro další možné teoretické bádání, z hlediska formátu bakalářské práce a možností jeho využití ve výtvarně pedagogické praxi, autorka výborně naplnila své zadání.

Na závěr přikládám dva dotazy:

1. Jaké jsou vaše zkušenosti s reflexí vlastní identity žáků při realizaci popsaných výtvarných úkolů? Myslíte si, že aspoň u některých z nich vedly k intenzivnějšímu zájmu o mnohoznačnost vlastní podoby?
2. Myslíte si, že by vámi využitě postupy mohly mít svou úlohu i při uvedení dospívajících žáků do oblasti problematiky genderové identity a ohledávání různých forem společenských předsudků spojených s „jinakostí“?

Předloženou práci doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení: Výborně

V Praze 10. 5. 2018

Mgr. Viktor Čech